

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

สายงาน

เอ็กซเรย์

ลักษณะงานโดยทั่วไป

สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางเอ็กซเรย์ ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วยด้วยเครื่องรังสีเอ็กซ์ ล้างฟิล์ม ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสี เพื่อให้แพทย์ใช้ในการวินิจฉัยโรค จัดเตรียมและดูแลเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ในการถ่ายภาพทางรังสี ฟิล์มรังสีเอ็กซ์ ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการป้องกันอันตรายจากรังสี ทำรายงานการปฏิบัติงาน สถิติผลงานและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอ็กซเรย์

ชื่อและระดับตำแหน่ง

ตำแหน่งในสายงานนี้มีชื่อและระดับของตำแหน่งดังนี้ คือ

เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ 1	ระดับ 1
เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ 2	ระดับ 2
เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ 3	ระดับ 3
เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ 4	ระดับ 4
เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ 5	ระดับ 5

ชื่อตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 1

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ที่ไม่ยาก ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดย
ใกล้ชิด หรือตามคำสั่ง หรือแบบ หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างแน่ชัดหรือละเอียดถี่ถ้วน และปฏิบัติ
หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

รับใบสั่งการตรวจทางรังสีจากแพทย์ ลงทะเบียนผู้ป่วย จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์
และเครื่องใช้ในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี เช่น ฟิมพ์ชื่อผู้ป่วยลงบนฟิล์ม เตรียมสารเคมีที่ใช้ในการ
ล้างฟิล์ม จัดทำผู้ป่วยและให้ผู้ป่วยปฏิบัติตามขั้นตอน และกรรมวิธีในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี
ถ่ายภาพและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วยตามใบสั่งแพทย์ ด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ในกรณีที่ไม่มีความ
หรือไม่ต้องใช้กรรมวิธีที่ยุ่งยาก ล้างฟิล์ม ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสีก่อนที่จะส่งให้แพทย์
วินิจฉัย ค้นหาและเก็บรักษาฟิล์มรังสีเอกซ์ทั้งฟิล์มที่ใช้แล้วและยังไม่ได้ใช้ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย
และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้รับประกาศนียบัตรวิชาผู้ช่วยพยาบาลหรือทางอื่นที่ ก.จ. กำหนดว่าใช้เป็น
คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้ และผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเครื่องใช้
ในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานเอกซเรย์อย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่มีความรู้
ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
และกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการ
ปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่มีความรู้ความสามารถใน
การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
ละเอียดแม่นยำ

ชื่อตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 2

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานเอกซเรย์ที่ค่อนข้างยาก ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไปหรือตามคำสั่งหรือแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง กับงานเอกซเรย์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากเกี่ยวกับการถ่ายและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วยตามใบสั่งแพทย์ด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ ล้างฟิล์ม ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสีก่อนที่จะส่งให้แพทย์วินิจฉัย ควบคุมดูแลความสะอาดเรียบร้อยของเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายและบันทึกภาพด้วยรังสี รวบรวมและทำสถิติผลงานของหน่วยงานที่สังกัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 1 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานด้านเอกซเรย์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 1 แล้ว จะต้องมีความสามารถในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ชื่อตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 3

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานเอกซเรย์ที่ยากพอสมควร ภายใต้การกำกับตรวจสอบบ้าง และอาจได้รับมอบหมายให้ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งด้วย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ยากพอสมควรเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี จัดทำผู้ป่วยปรับขนาดของลำแสงที่จะใช้กับผู้ป่วย ให้ผู้ป่วยปฏิบัติตามขั้นตอนและกรรมวิธีในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี ถ่ายและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วย ด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ และเครื่องมืออื่น ๆ ทั้งในกรณีปกติธรรมดาและในกรณีที่ต้องใช้เทคนิค หรือกรรมวิธีที่ยุ่งยาก เพื่อให้ได้ภาพบันทึกทางรังสีตามที่แพทย์ต้องการ ควบคุมการล้างฟิล์ม ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสีก่อนที่จะส่งให้แพทย์วินิจฉัย ควบคุมดูแลความเรียบร้อยตลอดจนเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันอันตรายจากรังสี ตรวจสอบสภาพของห้องล้างฟิล์มและควบคุมการจัดเก็บฟิล์มรังสีเอกซ์ รวมทั้งควบคุมการทำข้อมูลและสถิติผลงานของหน่วยงานให้มีความถูกต้อง และสะดวกต่อการค้นหา ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 2 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 2 แล้ว จะต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทยมีความสามารถในการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และสรุปเหตุผล

ชื่อตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 4

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง หรือในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน รับผิดชอบงานเอกซเรย์โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง หรือปฏิบัติงานเอกซเรย์ ที่ค่อนข้างยากมาก โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบ หรือภายใต้การตรวจสอบบ้าง และ ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากมาก หรือมีความรับผิดชอบสูงเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการถ่ายและบันทึกภาพด้วยรังสี จัดทำผู้ป่วย ปรับขนาดของลำแสงที่จะใช้กับผู้ป่วย ถ่ายและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วยด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ที่ใช้ในการถ่ายและบันทึกภาพ ทั้งในกรณีปกติธรรมดาและในกรณีที่ต้องใช้เทคนิคหรือกรรมวิธีพิเศษที่ยุ่ยาก โดยการให้ผู้ป่วยรับประทาน ฉีด หรือสวนสารทึบแสง เข้าไปในร่างกาย ก่อนถ่ายและบันทึกภาพด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ เช่น การตรวจหัวใจ กระเพาะอาหาร ฯลฯ ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสีก่อนที่จะส่งให้แพทย์วินิจฉัย ควบคุม ตรวจสอบ และเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายและบันทึกภาพทางรังสี ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการป้องกันอันตรายจากรังสี ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมาตอบปัญหา และชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตาม ประเมินผล และแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 3 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

2. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 2 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานเอกซเรย์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ไอทีระดับ 3 แล้วจะต้อง

1. มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแผนด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สังกัด
2. มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3. มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา
4. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

ชื่อตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ 5

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมาก หรือในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน รับผิดชอบงานด้านเอกซเรย์ โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนพอสมควร หรือ ปฏิบัติงานเอกซเรย์ที่ยากมาก โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบ หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ยากมาก หรือมีความรับผิดชอบสูงมากเกี่ยวกับงานด้านเอกซเรย์ โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่นควบคุมและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการถ่ายภาพและบันทึกภาพด้วยรังสี จัดทำผู้ป่วย ปรับขนาดของลำแสงที่จะใช้กับผู้ป่วย ถ่ายและบันทึกภาพส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้ป่วยด้วยเครื่องรังสีเอกซ์และเครื่องมือชนิดอื่น ๆ ทั้งในกรณีปกติ ธรรมดาและในกรณีที่ต้องใช้เทคนิคหรือกรรมวิธีพิเศษที่ยุ่งยาก โดยการให้ผู้ป่วยรับประทาน ฉีด หรือสวนสารทึบแสงเข้าไปในร่างกาย ก่อนถ่ายและ บันทึกภาพด้วยเครื่องรังสีเอกซ์ เช่นการตรวจหัวใจ กระเพาะอาหาร ฯลฯ ตรวจสอบคุณภาพของภาพบันทึกทางรังสีก่อนที่จะส่งให้แพทย์วินิจฉัย ควบคุมดูแล ตรวจสอบ การเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพและบันทึกภาพทางรังสี ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการป้องกันอันตรายจากรังสี ควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำสถิติ รายงานการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานเอกซเรย์

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผล และแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 4 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานอิเล็กทรอนิกส์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

2. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 3 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานอิเล็กทรอนิกส์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่อิเล็กทรอนิกส์ 4 แล้ว จะต้อง

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานบุคคล
2. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ